

Večernik

Leto III. (X.), štev. 267

Maribor, petek 22. novembra 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasni po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Habsburške pustolovščine in Hrvati

Razkritja, ki so jih minole dni objavljali razni dunajski in v zvezi z razkritji o zagrebških zločinih tudi beograjski in zagrebški listi, razkritja o pripravah avstrijske Heimwehr za restavracijo Habsburžanov in o zvezah hrvatskih emigrantov s heimwehrovskimi krogi, so izzvala po vsej Evropi znatno senzacijo. Verjetno je, kar trdi dunajska »Neue Freie Presse«, da je v teh razkritjih marsikaj pretiranega, gotovo pa je, da zelo veliko fantastičnega. In vendar je skladnost v poročilih listov raznih struj zelo značilna ter dokaz, da vesti niso brez vsake podlage. Predvsem je značilno, da so med glavnimi organizatorji Heimwehra tudi mnogi možje, ki so bili glavni stebri Habsburgovstva. Značilno je dalje, da imajo Heimwehrovci glavno zaslombo v Seiplovem listu »Reichspost«, in še bolj značilno, da v tem listu pišejo sramotilne članke proti Jugoslaviji hrvatski emigranti: general Sarkotić, podpolkovnik Stipetić, podpolkovnik Perčević in drugi, značilno tem bolj, ker imajo baš ti najtesnejše zveze z znanimi Habsburgovci in avstrijskimi legitimisti. »Wiener Montags Zeitung« izrecno konstatira zveze Heimwehra s hrvatskimi emigranti. »Abend« dalje konstatira, da general Sarkotić — ki mu je, mimogrede povedano, Seipel pomagal do avstrijske pokojnine! — stanuje v istem poslopju, kakor major Pabst, vojaški organizator Heimwehra. Ta list tudi navaja dokaze za zveze med Budimpešto, Münchenom, Rimom, hrvatskimi emigranti in makedonstvujuščinami. Podpolkovnik Stipetić je med voditelji Heimwehra. Znani emigrant Perčec, ki je pobegnil iz Jugoslavije skupno z dr. Pavelićem, stanuje na Dunaju v hiši heimwehrskega častnika. Vsi listi so glasno konstatirajo, da je glavna kampa-nja vseh navedenih organizacij in krogov naperjena proti Jugoslaviji in njeni konsolidaciji ter za novo avstro-ogrsko monarhijo pod Habsburgovci, v katero bi šle Avstrija, Madžarska, Slovaška, Hrvatska, Bavarska in eventuelno Poljska.

Načrti so vsekakor fantastični, ker je njih izvedba nemogoča brez nove zmagovite vojne in brez popolne spremembe položaja, ustvarjenega s podpisi velesil z mirovnimi pogodbami. Vsi hrvatski listi, zlasti vodilni, »Novosti«, »Jutarnji list«, »Obzor« in drugi odločno odklanjajo zveze hrvatskega naroda z emigrantskimi fantasti. Tako piše »Obzor«, da je sklep hrvatskega sabora od 29. oktobra 1918 definitivno in za vse čase prekinil vse zveze, ki so vezale Hrvatsko z bivšo monarhijo ter da je bila z njim vržena habsburška dinastija. Ni dvoma, da je imel hrvatski sabor, takrat suvereni in najvišji predstavnik celokupnega hrvatskega naroda, ne samo pravico, ki mu jo je dalo načelo samoodločbe, proglašene s strani zapadnih demokracij kot cilj borbe proti centralnim silam, ampak tudi pravico, da kot legalni in najvišji čuvar hrvatskih narodnih interesov prekine vsako zvezo z monarhijo in Habsburgovci. Da sabor ni tega storil poprej, je bila vzrok višja sila, hrvatski narod pa je že davno poprej obračunal s Habsburgovci

Bolgarski narod protestira

POLURNO POČIVANJE DELA IN VSEGA PROMETA V DRŽAVI V PROTEST PROTI REPARACIJSKIM OBREMENITVAM BOLGARSKE.

SOFIJA, 22. nov. Po vseh provincijalnih mestih Bolgarske, posebno v Varni, Burgasu, Plovdivu in drugod, so se vršile včeraj velike demonstracije proti bolgarskim reparacijam. V Sofiji so pol ure zvonili zvonovi in v znak protesta so piskale tudi vse tvor niške sirene.

Ustavljen je bil dalje za pol ure ves promet z električnimi pouličnimi železnicami, ves avtomobilski in vozovni ter za pol ure tudi vsak potniški promet.

Pred palačo komisarja Društva narodov, Charona, je krenila ogromna povorka, v kateri je bilo več kot deset tisoč ljudi obojega spola. Demonstranti so s četturnim popolnim molkom protestirali reparacijske obremenitve Bolgarske.

PARIZ, 22. nov. Diplomatski sodnik »Journal des Debats«, Auguste Gauvain, piše o vprašanju vzhodnih reparacij: Bolgarska je pokazala tudi v sedanjem trenutku enako taktiko napram zaveznikom kakor leta 1915., predno je stopila v vojno na strani Nemčije in Avstro-Ogrske. Tudi sedanjí režim Ljapčev, je popolnoma pod vplivom Macedoncev, ki vodijo

bolgarsko politiko. Da se razmere na Bolgarskem niso prav nič izpremenile, dokazujejo tudi sovražne demonstracije proti posameznim diplomatskim zastopnikom, posebno proti francoskemu poslaniku v Sofiji. Francija je bila do skrajnosti popustljiva napram Bolgarom, sedaj pa ima to za hvaljeznost. Ako bi se spomnila na leto 1915. in imela pred očmi običaje bolgarske diplomacije, bi gotovo francoska vlada ne bila tako popustljiva. Bolgarska čisto lahko plačuje reparacije, ker je najmanj obremenjena z davki v vsej Evropi. Vrh tega v svetovni vojni ni bila okupirana niti opustošena. Leta 1915. je znašal njen dolg 914, leta 1929. pa 1224 milijonov. Sam Ljapčev se je nedavno pohvalil v sobranju, da znaša odplačevanje državnih dolgov samo majhen del državnega proračuna, dočim znaša v Franciji celo polovico. Razen tega na je treba upoštevati tudi izgube na življenju in imetju, ki so jih utrpeli zavezniki ravno radi nesrečne bolgarske politike v svetovni vojni. Ako se vse to upošteva, je stališče francoske vlade napram Bolgarski popolnoma razumljivo in tudi upravičeno.

10 zdravniških zbornic

UREDBA O USTANOVITVI 10 ZDRAVNIŠKIH ZBORNIC V JUGOSLAVIJI. — SEDEŽI V GLAVNIH MESTIH POSAMEZNIH BANOVIN.

BEOGRAD, 22. novembra. »Službene Novosti« objavljajo naredbo o organizaciji 10 zdravniških zbornic v Jugoslaviji. Za Beograd, Zemun in Pančevo bo sedež zdravniške zbornice v Beogradu, o-

stalih 9 zdravniških zbornic pa bo ustanovljenih po glavnih mestih posameznih banovin v državi. Sedež zdravniške zbornice za dravsko banovino bo torej v Ljubljani.

Briand o saarskem vprašanju

PARIZ, 22. novembra. V poslanski zbornici se je razvila včeraj zelo živahna razprava o dnevnem redu. Vzdušje je postalo kmalu za vlado tako napeto, da se je smatral Tardieu prisiljenega, da postavi vprašanje zaupnice. Obenem pa je stavil ministrski predsednik Tardieu tudi predlog, da naj se interpelacije odgode, dokler ne pride v razpravo proračun zunanjega ministrstva.

Zunanji minister Briand je izjavil, da nikakor ne odgovarja dejstvu, da bi bila francoska vlada pripravljena, da se brezpogojno odpove Posaarju.

Briand je izrecno naglasil, da je že ponovno opozoril na to, da je saarsko vprašanje izključno nemško-francoska stvar, ki na haaški reparacijski konferenci sploh ne more priti na dnevni red.

Prof. Jovanović oproščen

BEOGRAD, 22. novembra. Večdnevna razprava proti vseučiliškemu profesorju dr. Dragoljubu Jovanoviću, ki se je vršila pred državnim sodiščem za zaščito države, je bila danes končana. Prof. Jovanović je bil od obtožbe, da je govoril o priliki nekega predavanja proti sedanjemu stanju v državi, oproščen.

in z monarhijo. Hrvatski narod je pod Habsburgovci doživljal prevaro za prevaro, tlačenje in izigravanje svojih najelementarnejših narodnih pravic in interesov. Zrinjski, Frankopan, Jelačić, Kvaternik in cela vrsta drugih žrtev habsburške politike so izkopali nepremostljiv prepad med Hrvatsko in Habsburgovci. Leto 1848 je dalo zaupanju v Habsburgovce končni udarec. Od takrat je obstojala samo vsiljena fizična sila močnejšega, ki je mogla še nekaj časa gospodariti, ni pa mogla utesiti usodi, ki je nezogibna za vsakogar, kdor se naslanja samo na surovo fizično silo. Zato pomeni sklep hrvatskega sabora oživotvorenje stoletnih teženj hrvatskega naroda in zato je tako radostno odjeknil tudi izven

mej Hrvatske, kjerkoli so Hrvati. Tega sklepa ne more nihče več ukiniti, pa tudi ne sme, ako res hoče boljšo bodočnost Hrvatske. Ako danes Habsburgovci kažejo »lep obraz«, je to le stara njihova igra, ki so se je posluževali vsikdar, ko so rabili pomoč onih, katere so sicer sistematski izrabljali in tlačili. Obnovljena habsburška monarhija bi kmalu začela nadaljevati svojo tradicionalno politiko tlačenja hrvatskega naroda. To mora biti jasno vsakomur, kdor zna politično misliti in kdor zna iz prošlosti črpati neobhodno potrebna izkustva za sedanjost in bodočnost. Zato hrvatski narod ne more in noče imeti nikakršnih zvez z načrti in akcijami habsburških eksponentov. Hrvatski narod pa se ne sme dati zaplesti

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Petek, 22. novembra. Zaprtó.
Sobota, 23. novembra ob 20. uri »Morala gospe Dulske. Znižane dramske cene. Ljudska predstava. Zadnja večerna predstava.

Nedelja, 24. novembra ob 15. uri »Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Ljudska predstava pri nižanih dramskih cenah. — Ob 20. uri »Wormski orožar«.

Ponedeljek, 25. novembra. Zaprtó.
Torek, 26. novembra ob 20. uri »Velika abeceda« ab. A. Premijera.

Nedelja v mariborskem gledališču. V nedeljo, 24. t. m. se vršita dve predstavi. ob 15. (3.) uri se vprizori znamenita Cankarjeva farsa »Pohujšanje v dolini šentflorjanski« pri nižanih cenah; zvečer pa se poje Lortzingova komična opera »Wormski orožar«, ki se odlikuje po svoji melodiozni glasbi in velezabavnem dejanju in čije premijera je bila izredno simpatično sprejeta.

Izžrebane srečke.

V zadnjih dneh so bile sledeče v upravi »Jutra« in »Večernika« kupljene srečke izžrebane: 40.516, 40.519, 7603, 84.623, 7614, 7609, 34.712, 115.611 in 123.880 po Din 500. Srečka št. 34.709 pa je zadela Din 2000.

Lov za tihotapci.

V minuli noči je stražnik okrog polnoči opazil na Meljski cesti dva sumljiva moška, ki sta z Meljske ceste krenila med vrtovi do Motherjeve ulice, kjer jima je stražnik zastavil pot. Ko sta stražnika opazila, sta se ustavila in pričela bežati po isti poti, po kateri sta prišla. Toda stražnik je enega dohitel in ustavil. Bil je praznih rok, dočim je drugi s prtljago pobegnil. Pri zaslišanju se je ugotovilo, da je stražnik izsledil tihotapce, ki so nosili tobak za nosljanje. Aretiranec Konrad Parker, 30letni strojni ključavničar brez posla, je bil že večkrat kaznovan in je bil pogojno odpuščen iz prisilne delavnice. Zagovarja se, da ni tihotapil. temveč da je proti plačilu 100 Din pokazal neznancu pot, ki ne vodi skozi sredino mesta. Ker pa so pri preiskavi našli pri njem le 6 Din in nekaj avstrijskega drobiža, se domneva, da sta tihotapca prišla sinoči iz Avstrije. Parker zatrjuje, da po beglela tihotapca ne pozna, pač pa ve, da je Zagrebčan in da šestokrat prihaja v Maribor. Po zaslišanju je stražnik odšel preiskati poti med vrtovi, po katerih je bežal ubegli tihotapec in našel ob stezi dva paketa tobaka za nosljanje v skupni teži 17 kg. Aretiranca je policija oddala sodišču in se na-deja, da bo izsledila tudi njegovega ubeglega tovariša.

v to družbo tudi radi tega, ker mora dokazati, da je politično zrel in da se polno zaveda svojih narodnih pravic. Vsa ta pisana družba, ki se zbira okrog depozitiranih Habsburgovcev, ne teži za ničemu drugim, nego da vpostavi staro oblast Dunaja in Pešte nad Hrvatsko in hrvatskim narodom. Hoče nadaljevati tam, kjer so jo dogodki l. 1918 onemogočili. Tega se mora zavedati ves hrvatski narod.

Tako »Obzor«. Jasna in odločna beseda, ki je pa — tako resno spregovorjena — obenem dokaz, da so na Hrvatskem res posamezni fantasti, ki nasedajo zločinskim pustolovcem. Če bo hrvatski narod z njimi sam obračunal, tem bolje za nas vse.

Seja mariborskega občinskega sveta

ZA MARIBORSKI AERODROM. — NOVA POSOJILA. — NABAVA MODERNE GASILSKE LESTVE. — 8 MILIJONOV GARANCIJSKEGA FONDA ZA ZASEBNE GRADITELJE. — ELEKTRIČNE URE. — NOVE OBRTE.

Sinoči se je vršila javna seja občinskega sveta mariborskega, ki je potekla v popolnem miru. Občinski svet je reševal važna vprašanja in obravnaval številne predloge in prošnje. Župan dr. Juv an je poročal, da sta se ban in podban dravske banovine ljubezljivo zahvalila za čestitke ob priliki njunega imenovanja in obljubila Mariboru vso podporo.

Ugodilo se je prošnji inkasantov mestnega električnega podjetja in se jim bodo plače zvišale za 10%, oni pa, ki so v mestni službi že deset let, bodo prejeli 100.— Din več, kar bo zvišalo izdatke za 14.820.— Din na leto. Občinski svet je ugodil tudi prošnji dnevnikařev mestne občine, ki bodo prejeli 13 plačo.

Glede interpelacije trgovskega gremija v zadevi gradbe carinske in kolodvorske pošte je župan poročal, da je osebno interveniral v Beogradu že trikrat, podžupan dr. Lipold pa enkrat. Vedno se mu je obljubilo, da bo vprašanje rešeno v nekaj dneh, vendar se načrti še niso približevali uresničenju. Interveniral bo še četrtič.

Občinski svet je sklenil nabavo moderne gasilske lestve, ki bo stala 9085 dolarjev (508.760.— Din). Dobavitelju bo občina nakazala 285.000 Din akontacije, 15.000 pa Gasilskemu duštvu za zgraditev posebne shrambe za lestvo. Ostanek bo mestna občina izplačala kasneje.

Občinski svet je sklenil, da prevzame mesto v svojo upravo vso Meljsko cesto, razen dela pod železniškim podvozom, ki ga je tudi doslej oskrbovala železniška uprava. Prostor za postavitev nove mostne tehnice se bo določilo na prihodnji seji.

Na razne interpelacije je župan obljubil, da se bo za vprašanje zanimal in o vsem poročal na prihodnji seji.

Sledila so poročila. Za prvi in drugi odsek so referenti poročali v tajni seji, za III. odsek pa je poročal g. S t a b e j.

Mestnemu vodovodu se je dovolila ure ditev skladišča v Slovenski ulici. Romanu Pelikanu se je dovolila gradba paviljona na asfaltnem otoku na Kralja Petra trgu, kjer bo uredil tudi čakalnico za avtomobilni promet in tobakarno. Dočim je bila prošnja Matije Tomovića za postavitev kioska zavrnjena. Josipu Povodniku na Rotovškem trgu je občinski svet dovolil postavitev platnene verande, toda samo v času od 1. maja do 1. oktobra.

Za IV. odsek je poročal gosp. Puš enjak. Mestno knjigovodstvo je predlagalo, da se za razne primanjkljaje pri mestnih podjetjih najamejo nova posojila:

za avtobusno podjetje 1.200.000 Din (1 milijon za kritje primanjkljaja, 200.000 pa za nakup novega avtobusa), 800.000 za mestno plinarjo, 210.000 za krajevno policijo za leto 1929 in kredit za zasebne graditelje, dočim bo mestni pogrebni zavod kril 400.000 Din primanjkljaja iz lastnih dohodkov. Predloge je občinski svet odobril in sklenil, da se posojila najamejo pri Mestni hranilnici.

Poslopja, ki niso podpržena državnim davkom, se ne bodo oprostila gostaščin. — Predlog za dovolitev kredita v znesku 1 milijona Din za delavsko kolonijo je občinski svet odgodil. — Olepševalnemu društvu se je brezplačno prepustil prostor pri mestnem vodovodu za ureditev drevesnice, toda le za čas, dokler se prostor ne bo rabil v kake druge svrhe.

Občinski svet je odobril predlog, da se Aero-klubu dovoli subvencija v znesku 350.000 Din za graditev aerodroma. Subvencija bo izplačana v obrokih. V odbor aerokluba pa je občinski svet delegiral kot zastopnika g. Sabotya, trgovca v Trubarjevi ulici. — Mestnemu električnemu podjetju se dovoli postavitev kioskov z električnimi urami na Kralja Petra trgu in na Aleksandrovi cesti pri odcepu proti kolodvoru.

Za zgraditev delavskega azila, ki bi naj nudil domačim delavcem in delavcem, ki potujejo skozi mesto, ceneno hrano, in ugodno zavetišče, je ljubljanska borza dela ponudila milijon dinarjev posojila s 4 odstotnimi obrestmi. Občinski svet je sklenil, da zgradi azil, toda le proti brezobrestnemu posojilu. — Sklepljeno je bilo, da se garancijski fond za zasebne graditelje zviša od 5 na 8 milijonov dinarjev, ker se je 5 milijonov že izčrpalo, a je vloženih še mnogo novih prošnji.

Predlogi: o zgraditvi novih, zaslikih stanovanj, o otvoritvi nove Spodnje Radvanjske ceste in razne prošnje so bili odgodeni, ker se jih bo moglo upoštevati šele pri sestavi novega proračuna.

Peti odsek je potrdil krajevno potrebo Elizabeti Wolf za točilnico na Aleksandrovi cesti št. 26; Valentinu Potočniku za gostilniško in krčmarsko obrt na Vrbanovi cesti; Josipu Hroneku in inž. Karlu Glaserju je podelil koncesijo za stavbeniško obrt, Juliji Peteln pa koncesijo za starinarstvo pod pogojem, da otvori poslovalnico v kaki stranski ulici ne pa v Ulici 10. oktobra. — Prošnjo Matilde Stern za točilnico na Ruški cesti št. 4 je občinski svet zavrnil.

Nato je župan zaključil javno sejo in je sledila tajna.

Wormski orožar

Komična opera v treh dejanjih. Bese dilo in glasba: G. A. Lortzing. Dirigent: L. Herzog. Režiser: V. Skrblišek.

Sinoči se je po presledku poldrugega leta pela v našem gledališču zopet — opera. Hiša je bila polna kakor malokdaj, a bilo je spočetka tudi precej skepse. Opera? Ali jo bo gledališče s sedanjimi močmi zmoglo? Potek predstave je za kmalu pregnal pomisleke in občinstvo je bilo celo presenečeno. Naglasiti pa moramo že takoj, da gre velik del uspeha na račun inscenacije, režije in dirigiranja, kajti to je bila scene nično in režijsko najboljša podana opera od vseh, kar se jih je kdaj pelo in igralo v našem gledališču.

Orožarja Stadingerja je pel g. Pavle Kovčič z nervo dobrega igralca in tudi napredujočega pevca. V vlogi hčere Marije je pa gđ. Udovičeva pokazala toliko zloblikovanost glasu in toliko čustva, kakor še ne doslej, da si je namah osvojila simpatije. Njej ob strani se je dobro uveljavil g. N e r a l i č, grof Lubej, ki je s svojim močnim in polnim baritonom gladko premagal vse težkoče. Glasovno malo šibkejši kakor v »Piskrovezu« se nam je tokrat zdel g. I v e l j a, oproda Jurij, morebiti zaradi tega, ker je na ljubo naivni osnovni noti Jurijeve-

tretjem dejanju, dokazal, da je dober ga značaja spremenil tudi glas. Sicer pa je ponovno, posebno v drugem in pevec. Sijajno je zamislil in odigral g. S k r b i n š e k komičnega viteza Adelhofa Švabskega, originalen je bil H a r a s t o v i č e v gostilničar Brinar, a ga. Z a m e j i č e v a je kot vzgojiteljica Irma briljirala tako pevsko kakor igralsko. Zelo dober pa je bil tudi zbor.

Predstava je tedaj pokazala, da je kljub vsemu pri nas mogoča tudi opera, zato zaslužita dirigent in režiser polno pohvalo. Škoda se mi le zdi, da je režiser črtal par prizorov, ki bi bili s svojo komiko efekt samo še povečali.

Ugrabljena udova

Pri neki svatbi v vasi Trbotin pri Kruševcu je kmet Miodrag Miletić spoznal lepo mlado vdovo Danico. Hotel se je z njo poročiti, a je bil o t o n j e n. Končno se je odločil, da izvoljenko svojega srca siloma odvede. S svojim bratom in dvema prijatelji je vdril v hišo očima Danice in odpeljal Danico z avtomobilom, ki je čakal zunaj pred hišo. Na ovadbo očima so kasneje orožniki preiskali Miletićevo hišo, osvobodili Danico, odvajalca pa aretirali ter izročili sodišču.

Za jesen in zimo KARO čevlji. VI.

Mariborski in dnevni drobiž

O organizirani akciji

proti dosledni in smoteni izvedbi zakona o banski upravi, izvirajoči iz bivše mariborske oblasti, govori zanimiv komunike, ki ga je izdala včeraj kr. banska uprava v Ljubljani in s katerim resno svari vse občine pred nadaljevanjem takega početja in napoveduje uporabo zakonskih sredstev v bodoče proti vsem inspiratorjem takih vlog. Komunike, ki je sestavljen v zelo energičnem tonu, se glasi?

»Kr. banska uprava dravske banovine je prejela v zadnji dobi od raznih občinskih uradov iz bivše mariborske oblasti vloge, v katerih se vlagatelji zavzemajo za to, da bi dosedanjí oblastni uradni aparat deloval v okviru kr. banske uprave dravske banovine še nadalje v Mariboru.

Vse došle vloge so izdelane po skupnem vzorcu, iz česar se more sklepati, da gre za organizirano akcijo, naperjeno proti smoteni in dosledni izvedbi zakona o banski upravi. Javnost se opozarja, da je tako početje, s katerim se ustvarja nepotrebno vznemirjenje prebivalstva in neti nerazpoloženje napram veljavnim zakonom in obstoječemu stanju, nedopustno in se bodo v bodoče proti inspiratorjem in pošiljateljem sličnih vlog uporabila zakonita sredstva.

Vprašanje upravnega ustroja je z zakonom o banski upravi za vse in vsakogar končnoveljavno rešeno. § 33 tega zakona izrečno določa, da za posle banovinskega področja ne sme biti ločenih uradov. Pač pa sme ban za te posle dodeliti občepравниim oblastvom prve stopnje strokovne referente v breme banovinskega proračuna. To zakonito pooblastilo nudi dovoljno jamstvo za intenzivno in ekspeditivno izvajanje poslov banovinskega področja. Vsaka bojazen glede zapostavljanja izvestnih delov banskega območja je povsem neosnovana.

Imenovanja v banski upravi.

V dravski banovini so na predlog ministra javnih del, inž. Savkovića, postavljeni: V tehničnem oddelku načelstva mariborskega sreza: Oskar Jeran, za tehničnega svetnika, inženjerja tehnične sekcije v Mariboru Janko Kukovec in Feliks Celestina za tehnična višja pristava, za praktičnega tehnika pa Josip Pleteršek. — V tehničnem oddelku načelstva sreza Ljubljana: Avrelj Kopal in Karel Šturm za tehnična svetnika, Rudolf Kralj za tehničnega višjega pristava, Franc Jerina za praktičnega tehnika. — V tehničnem oddelku načelstva sreza Celje: Ivan Marek za tehničnega svetnika. — V tehničnem oddelku načelstva sreza Kranj: inž. Fran Erner za tehničnega svetnika, inž. Pavel Miklauc za tehničnega višjega pristava. — V tehničnem oddelku načelstva sreza Novomesto: Valter Ahlfeld za tehničnega svetnika.

Iz tajne seje mestnega občinskega sveta.

V tajni seji so bile rešene predvsem prošnje za sprejem v občinsko zvezo in prošnje za zagotovitev sprejema v občinsko zvezo ter nekatere perzonalne zadeve mestnih uslužbencev. Odobrenih je bilo tudi več garancij za stavbene kredite. Obravnavano je bilo tudi vprašanje premestitve stajališča izvoščkov in taksijev. Definitivno sklepanje je bilo odgodeno, da se med tem reši vprašanje stroškov za prireditve novih stajališč.

Naš veterinarski delegat na Dunaju.

Dosedanji veterinarski referent pri bivšem velikem županstvu mariborske oblasti, dr. Janko Rajar, je imenovan za veterinarskega delegata pri našem poslanstvu na Dunaju.

Z roko pod cirkularko.

Danes opoldne se je 22 letnemu žagarju Mirku Fišerju pripetila na Koroščevi cesti, kjer je žagal les za kurivo, težka nesreča. Nepredvidno se je približal motorni cirkularki, ki mu je zgrabila levo roko in mu odtrgala dva prsta. Rešilni oddelek je nudil ponesrečencu prvo pomoč, nato pa ga je prepeljal v bolnico.

Uradni list v novi obliki.

Pravkar je izšla v popolnoma novi obliki prva številka »Uradnega lista kraljevske banske uprave dravske banovine« in sicer v formatu 29×21 cm. Ta službeni list bo objavljaj vse zakonite predpise in razglase službenega značaja in trajne važnosti v nastopnem vrstnem redu in pod naslednjimi zaglavji: 1. Zakoni in kraljevske uredbe. 2. Uredbe osrednje vlade. 3. Banove uredbe. 4. Okrožnice kraljevske banske uprave. 5. Razne obče veljavne odredbe. 6. Razne objave iz »Službenih Novin«. 7. Izpremembe v osebju. Vsi drugi uradni razglasi in druge objave se bodo priobčevale na posebni prilogi tega Uradnega lista. Dosedanji Uradni list ljubljanske in mariborske oblasti, ki se je nazival iz- za dne 7. oktobra 1929 Uradni list dravske banovine, je prenehal z dnem 10. novembra 1929.

Prva številka novega Uradnega lista z dne 20. novembra objavlja: 1. Zakon o banski upravi. 2. Uredbo o ustanovitvi predstojništva mestne policije v mestih izven sedežev banovin. 3. Pravilnik glede kolonij za dojenje in male otroke. Razne objave iz »Službenih Novin« in izpremembe v osebju.

Spremembe posesti.

Franc Grašič je prodal Francu Erjavcu iz Velike pri Mariji Snežni hišo v Koserjevi ulici 9 za 103.000 Din. — Kautz Ana iz Sv. Petra pri Gradcu je prodala Witzler Amaliji v Cvetlični ulici 30 hišo št. 12 Ob bregu za 54.000 Din. — Florjan Elizabeta je prodala Karlu Prischniku, industrijalcu na Dunaju, hišo št. 56 na Meljski cesti za 310.000. — Marta Vauda je prodala Mariji Temerl in Amaliji Kovačič hišo št. 13 v Strossmajerjevi ulici za 250.000. — Jakob Saurin je prodal Karolini Jakin hišo št. 4 v Vojnašniški ulici za 192.000 Din.

Seja upravnega odbora Aero-kluba.

Drevi ob 20. se bo vršila v Grajski kleti seja upravnega odbora Aero-kluba »Naša krila«. Radi važnosti dnevnega reda udeležba nujna.

Policijska kronika.

Od četrtka na petek so bile aretirane tri osebe: Franc F. radi beračenja, Marija V. radi vlačugarstva in Konrad P. radi tilhotapstva. Radi manjših prestopkov je bilo vloženih 13 ovadb. Tatovi zimskih sukenj so vedno podjetnejši. Včeraj so v neki gostilni na Glavnem trgu ukradli stroju nemu stavcu M. S. zimsko suknjo, vredno 500 Din. V neki drugi gostilni pa natakariči zimski plašč, vreden 500 Din.

»Merkur« v Mariboru.

V soboto, dne 23. novembra se vrši sestanek mariborskih članov in interesentov Trgovskega društva »Merkur Zagreb« v Mariboru v restavraciji Halbwidl, Jurčičeva ulica. Začetek ob pol 20. uri s sledečim dnevnim redom: 1. Položaj privatnih nameščenecv in njihovo bolniško zavarovanje. 2. Kaj hoče »Merkur«. 3. Vprašanje ustanovitve poverjenstva ali podružnice (pravila). 4. Volitev akcijskega odbora. 5. Raznoterosti. — Vabijo se vsi nameščenci, ki se zanimajo za boljše zavarovanje v slučaju bolezni. Znano je, da nudi društvo ne samo privatno ordinacijo pri najbolj socialno čutečih zdravnikih, temveč tudi II. razred v bolnišnici, zdravniško nego in zdravila za člana, ki je že izčrpal zakonito pravico, rodbinskim članom zdravljenje v bolnišnici za dobo 56 dni, pravico do brezplačnega posredovanja službe in do brezposelne podpore kakor tudi druge ugodnosti preko zakonov o zavarovanju delavcev. Ker bodo referirali prvovrstni zunanji predavatelji o predmetu, ki tangira vsakega nameščenca in ki je sedaj sploh predmet zanimanja, se pričakuje, da se bo s tem večerom ustreglo splošni želji najširših plasti vsega privatnega nameščenstva. — Pripravljalni odbor.

Najbolj zdrava dežela na svetu

bo vsekakor Georgija. Po statistiki ameriškega zdravstvenega urada je namreč umrlo tamkaj l. 1928 nič manj kot 105 ljudi v starosti nad 100 let.

Za sistematično organizacijo in kolonizacijo naših izseljencev

IZSELJEVANJE V BODOČNOSTI. — GREHI NAŠEGA NESISTEMATIČNEGA NASELJEVANJA EMIGRANTOV. — OSNOVE SISTEMATIČNE KOLONIZACIJE.

Kakor smo že ugotovili, se izseljevanje naših ljudi da omejiti in za krajšo dobo morebiti tudi popolnoma zaustaviti, za stalno pa je to gotovo popolnoma nemogoče. Rojstva bodo na Slovenskem še nadalje presegala število smrtnih slučajev, nove eksistenčne možnosti se gotovo ne bodo množile sorazmerno s tem naravnim naraščanjem prebivalstva. — Nele določen, včasih večji, včasih manjši odstotek naših delovnih moči, manualnih in intelektualnih, si bo moral vedno iskati zasluzka v tujini. Nekateri teh odvisnih se bodo sicer lahko naselili po drugih pokrajinah naše države, na kolonizacijo Slovencev v Jugoslaviji izven Slovenije pa v večjem in zares znatnem obsegu ni misliti, niti sedaj niti bo kdaj v bodoče. Odtok našega preveča bo tedaj po večini vedno usmerjen preko državnih mej.

Vsak narod pa, ki mu ni samo do tega, da se iznebi onih, katerih na svoji zemlji ne more preživljati, mora neobhodno skrbeti za to, da si vsaj na nek način ohrani narodno, gospodarsko in kulturno silo izseljencev. Mi Slovenci na to doslej, žal, sploh še nismo mislili in samo zato je bilo mogoče, da so se ljudje izseljevali kakor in kamor je pač slučajno naneslo. Prav tako pa je v tem oziru tudi še danes. Posledica tega je bila in je, da se naši izseljenci, ker nikjer niso številčno dovolj močni in kompaktni že v prvi, gotovo pa v drugi ali tretji generaciji popolnoma potujijo in za domovino in narod odmrejo. Najdalje se je držala v tem oziru naša kolonija v Združenih državah Severne Amerike, toda tudi tam opazamo, da se naše število bolj in bolj krči. Mladina naših tamkajšnjih naseljenecv večji del ne zna več slovenski in se za staro domovino tudi sicer ne briga. Ker je dotok novih priseljencev po strogih ameriških predpisih skrajno omejen, je naravno in logično, da v 50 do 100 letih, zelo verjetno pa je, da tudi prej, ameriških Slovencev z njihovimi sedanji organizacijami, časopisjem itd. sploh več ne bo. Prav isto pa velja tudi za naše izseljence v Evropi, Nemčiji, Belgiji in Franciji.

Naše izseljevanje je bilo tedaj doslej brez vsakega sistema in brez vsake misli na bodočnost. Da pa je bilo vse to tako in ne drugače, je končno razumljivo s stališča našega predvojnega položaja, ko nismo imeli svoje države in smo tudi doma imeli preveč narodnih problemov, da bi mogli reševati tudi še prekomejne. Danes, ko imamo svojo državo, je pa že skrajni čas, da pričnemo misliti tudi na

to. Ameriške Združene države so danes za naše izseljence skoraj zaprte. Tja odtok v večjem obsegu tedaj ni mogoč. — Prav tako je zaprta tudi Avstralija, kjer so pogoji za naseljevanje še vse težji kakor v USA, a priporočljiva tudi ni Kanada. Edina zemlja, kamor bi se odtok naših izseljencev lahko organizirano usmeril, bi bila zato Južna Amerika, v prvi vrsti Argentini, ki je še zelo redko naseljena in ima tudi klimo, primerno za naše ljudi. In praksa kaže, da se zares vedno več Slovencev seli tja, posebno pa si iščejo tam nove domovine naši bratje iz Italije.

Smer je s tem torej že naznačena in gre le še za organizacijo in sistem prave resnične kolonizacije, ki naj našim sedanjim in bodočim izseljencem zagotovi tudi trajno ohranitev jezika, narodnosti in narodne kulture, naposled pa da tudi preveči našo inteligence možnost zaposlitve in eksistence. Ta organizirana emigracijska akcija bi pa morala stremeti za tem, da se za našo kolonizacijo najde, n. pr. v Argentini, primerno, še neobljubeno ali redko obljubeno ozemlje, kamor naj se potem sistematično in na podlagi meddržavne pogodbe usmeri ves odtok naših ljudi iz svobodne in nesvobodne domovine. To kolonizacijo bi pa bilo seveda treba pdprijeti tudi gospodarsko in kulturno. Osnovati bi se v ta namen morala posebna slovenska izseljeniška banka, ki bi poslovala doma in v novi koloniji. Izvrstno bi se pa dali k tej akciji, posebno gospodarski, pritegniti tudi naši stari izseljenci v Združenih državah. Tu bi se potem kompaktno naseljevali naši emigranti, ustanavljali svoje vasi, poljedelske in gozdne obrate, obrt, trgovino in naposled tudi lastno industrijo.

V zvezi s poljedelci in delavci bi se pa v tej koloniji naseljevali tudi inteligentni sloji: učitelji, agronomi, ekonomski inženjerji, uradniki, profesorji, zdravniki, veterinarji, pravniki itd. S tem bi tedaj bil namah rešen tudi problem zaposlitve naše inteligence, ki se v tujino mnogo težje izseljuje kakor poljedelci in delavci. S tem bi pa nastala onkraj morja tudi stalna koncentracijska točka vse naše emigracije, ki ne bi bila za nas izgubljena, temveč bi samo izpopolnjevala naše domače narodno gospodarstvo in slovensko kulturo. Marsikomu se bo zdel ta predlog na videz fantastičen, a kdor se bo v problem poglobil, bo takoj videl, da je izvršljiv in da je za izvršitev potrebna v glavnem le dobra volja in inicijativa na praviem mestu.

Čudeži na grobu duhovnika?

Ogromna procesija, ki je bila precejena na 120—200.000 ljudi, je romala te dni od vseh strani države Massachusetts v Zedinjenih državah na pokopališče v Holycrossu. Celih 14 dni je bilo pokopališče nabito polno vernikov, ker se je razširila vest, da je prišlo ob grobu katoliškega duhovnika Powera do več čudežnih ozdravljenj raznih neozdravljivih bolezni. Na pokopališču samem so se odigravali dramatični prizori. Prinesli so tja težko bolne in tudi hrome božjepotnike ter jih položili na grob duhovnika. Vse žepne polne prsti z groba so se potem vrnili domov v trdnem prepričanju, da tudi zanje ni več daleč čas, ko bodo popolnoma okrevali.

Kakor se pripoveduje, so se na grobu duhovnika Powera dogodili nenavadni slučaji ozdravljenja: hromi so izprehodili, slepi dobili zopet vid, nemi izpregovorili itd. Zanimivo je, da hodijo sedaj na grob ne samo katoliki, temveč tudi protestanti in celo židi. Župan mesta Bostona, James Curley, ki je prišel pred dvema tednoma s svojo težko bolno ženo na Powerov grob, se je te dni zopet vrnil na grob, da se pokojniku zahvali za popolno ozdravljenje njegove žene. Tudi bostonski nadškof O'Connell je že

dvakrat posetil čudodelni grob. Na vprašanje novinarjev, kaj misli o teh čudežih, je kratko odgovoril: »Kar sem videl s svojimi očmi, to mi je znano in nič drugega. Tudi vi morete videti ravno toliko kakor jaz...«

60 letnica Sueškega prekopa

Sueški prekop, ki veže Sredozemsko morje z Rdečim morjem in deli Afriko od Male Azije, bo slavlil v nedeljo 60letnico svojega rojstva. Zgradil ga je genijalni Francoz, inž. Ferdinand Lesseps, v časih, ko so o bližnjih gradbah prevladovali med učenjaki najrazličnejši predsodki. Domnevalo se je, da je gladina Indijskega oceana znatno višja od gladine Sredozemskega morja in da bodo ogromne vodene mase poplavlile precejšnje predel evropskih obal ob Sredozemskem morju, ko bo predrt celina, ki je družila Azijo z Afriko.

Ferdinand Lesseps je izdelal tudi načrte za gradbo Panamskega prekopa in z velikim uspehom pričel dela, toda nepričakovane ovire so njegovo velikopotezno delo onemogočile. Panamski polom je Lessepsa, človeka izredne energije, popolnoma uničil. Opuščeno gradbo so odkupili Amerikanci in Lessepsoy načrt uresničili v korist vseh narodov in celokupnega človeštva.

Poroka pod vplivom hipnoze

Pred sodiščem v Marseillu se je vršila te dni zanimiva razprava o ločitvi zakona. Industrialec Jules Simon je namreč zahteval ločitev zakona, ki je bil sklenjen pod nenavadnimi okolnostmi. Njegov odvetnik je utemeljeval zahtevo s tem, da se je Jules Simon poročil proti svoji volji in pod hipnotičnim vplivanjem svojega bodočega tasta. Simona so namreč kot živčno bolnega človeka prepeljali v sanatorij nekega mladega zdravnika, ki je obenem izvrsten hipnotizer. Bolnik je okrevaj, bil pa je še dolgo potem v takozvanem podhipnotičnem stanju, v katerem je tudi privolil, da se poroči z zdravnikovo sestro, ki jo je komaj poznal. Tožiteljeve priče so izpovedale pred sodiščem, da je Simon na dan poroke napravil nanje vtis človeka, ki mu v gotovih trenutkih manjka vsaka razsodnost. Dva dni po poroki je Simon pripovedoval svojim prijateljem, da se namerava poročiti z neko krasotico, čim ozdravi. Ko so mu nato povedali, da se je že pred nekaj dnevi poročil, tega sploh ni hotel verjeti.

Sodniki so bili spočetka napram tem izpovedbam silno skeptični. Ko pa so tudi druge priče pričale povoljno za Simona, so se začeli za stvar resneje zanimati.

Odvetnik gospe Simon je nasprotno dokazoval, da slučajni take pozabljenosti, da mož ne ve, da se je poročil, v Franciji niso čisto nič redki. Opozorjal je na slučaj znanega učenjaka Champolliona, ki se še več dni po poroki ni spomnil, da je oženjen. Toda tožitelju Simonu se je končno posrečilo dokazati, da je brat njegove žene pripravil to poroko že prej, predno je Simon poznal svojo kasnejšo ženo. Sodišče je zato končno res razveljavilo zakon.

Usodna oporoka

Pred poldrugim letom je umrla soproga občinskega sluga v Rumi, Pavla Dreherja. Te dni so odprli pri notariju njeno oporoko. Glavni del svojega premoženja je zapustila svojemu najmlajšemu sinu Franju, dočim je prejel starejši sin Adam, ki ima že svojo družino, samo neznamen delež. Ko je sedel stari Pavle Dreher te dni z mlajšim sinom pri obedu, je planil nenadoma Adam v sobo in je z besedami: »Ti imaš tudi svoje prste vmes pri oporoki!« nastavljal očetu nož na prsa. Ko je hotel Franjo svojemu bratu iztrgati nož iz rok, mu ga je Adam bliskoma porinil tako globoko v telo, da se je ves okrvavljen zgrudil na tla. Nato je navalil še na očeta in ga zabodel v prsa. S svojimi zadnjimi močmi je težko ranjeni Franjo zgrabil za sekuro in parkrat udaril brata Adama po glavi. Ko so na vpitje prihiteli sosedi, so našli očeta in oba sinova v mlaki krvi. Vsi trije so bili takoj prepeljani v bolnišnico, kjer pa so kljub zdravniški pomoči že čez nekaj ur podlegli težkim poškodbam.

Čedna poboljševalnica

Iz poboljševalnice v Raducaneni v Rumuniji, kjer so interirani pokvarjeni in zapuščeni otroci, je te dni pobegnilo 15 otrok. Nesrečneži so morali izvrševati najtežja dela in so jih pazniki vrli tega še mučili. Tudi stanovanjske razmere in prehrana so skrajno slabi. Več ubeglih otrok so izsledili v Jašu in jih poslali nazaj v poboljševalnico. Ali pa je namen poboljševalnice s takim nečloveškim, naravnost srednjeveškim postopanjem dosežen, pa je seveda zelo dvomljivo. Dečji upor pa je imel vsekakor vsaj delni uspeh. Oblasti so namreč odredile strogo preiskavo, da ugotove, ali so pritožbe upravičene ali ne. V pozitivnem slučaju pride do velike remedure.

Rimski oltar v Beogradu

Pri izkopavanju temeljev na gradbenem prostoru, na katerem bo stala nova palača zavarovalne družbe »Jadran« v Beogradu, so odkrili delavci te dni na svoje veliko presenečenje rimski oltar. Ležal je sedem metrov globoko pod zemljo. Pričakuje se, da bodo zadeli delavci pri nadaljnjih delih še na razne druge rimske starine, ker je spadal dotični gradbeni prostor v rimskih časih k nekemu velikemu rimskemu pokopališču.

Sport

SK Železničar.

Jutri 23. važen sestanek igralcev prvega moštva ob 20. pri Lauferju. Udeležba obvezna.

Zvest do smrti

V Londonu je bila mlada in šepa meščansko-šolska učiteljica zaročena z učiteljem, ki jo je strastno ljubil. Že čez nekaj mesecev bi morala slediti poroka. Toda kratek čas pred tem se je učiteljica zagledala v mladega oficirja, ki ga je spoznala na sprehodu po Hydeparku. Kmalu sta se pričela sestajati za hrbtom zaročenca, ki spočetka niti slutil ni, da se mu je izvojenka njegovega srca izneverila. Čisto slučajno je zvedel za odnošaje med svojo zaročenko in mladim oficirjem. Zaročenka mu je nato obljubila, da bo takoj prekinila vse zveze z oficirjem, kar pa se ni zgodilo. To je učitelja še bolj potrla. Nekega dne jo je posetil na domu, toda ona se mu je na vse njegove očitke porogljivo smejala in končno izjavila, da noče imeti z njim nič več skupnega. Pokazala mu je tudi pred očmi matere vrata. V tem hipu je učitelj potegnil iz žepa samokres, sprožil in pobegnil iz hiše. Zaman ga je policija iskala, ni ga mogla najti. Na dan pogreba, ko so ravno spuščali krsto njegove zaročenke v grob, pa se je pojavil pred grobom, potegnil zopet samokres iz žepa in se ustrelil v čelo. Njegovo truplo se je zgrudilo na krsto njegove nezveste zaročenke.

Lindbergh ponesrečil

Kakor poročajo iz Newyorka, se nahaja sedaj znameniti letalec, polkovnik Lindbergh, pri svojem tustu in se zdravi. Pretekli teden se mu je namreč pripetila težja letalska nesreča. O incidentu pa se varuje najstrožja tajnost in o nezgodi slavnega letalca ni mogoče dobiti nobenih podrobnosti. Zdravnik, ki je bil poklican k Lindberghu, je samo izjavil, da gre za lažje poškodbe, odklonil pa je vsako izjavo, kaj se je pravzaprav pripetilo premagalcu Atlantika.

Potrebne lastnosti zdravnikov

V neki stari medicinski knjigi iz leta 1755. so natančno naštetja vsa svojstva, ki jih mora imeti vsak zdravnik. Predpisi pravijo: Čim bodoči zdravnik v popolnem redu in z vso marljivo stjo izvrši svoje nižje in višje študije ter položi Hipokratovo prisego, je potrebno, da se posveti svojemu poslu in stopi v svet, toda ne parfimiran in v sijajnih kavarnah, temveč oblečen preprosto in s periko. Zdravnik naj bo sicer zgovoren, vendar ne brbljav, dobrega spomina in razsoden. Ne sme hlepeti za dobičkom, ne sme biti zaljubljen in tudi ne popivati. Stanovati mora v sredini mesta. Pri posetih bolnikov nikdar ne sme smrkatati in mora imeti vedno pri sebi čist robček.

Za kaj uporabljajo stare automobile v Ameriki

Kakor znano, je postalo v Zedinjenih državah ameriških izredno veliko število že dosluženih avtomobilov težaven problem. Kjer občine same ne poskrbe, da neuporabne avtomobile zažgo, ali na kak drug način odstranijo, tamkaj se zgodi, da leže kar na smetiščih. V nekem newyorškem okraju pa je sedaj našla oblast zelo enostavno rešitev tega problema. Stare, doslužene avtomobile bodo namreč uporabljali za to, da zgrade kak nasip ali da zabašejo kako malo jezero. Na enem samem kraju bodo nagrmadili kar desetisoč vozov, vmesni prostor pa bodo izpolnili z gramozom in zemljo.

Propagandni kipi po ulicah Moskve

Oddelek za olupševanje Moskve v trgovinskem komisariatu sovjetske vlade je nakazal moskovski občini 100.000 rubljev za okrašenje trgov, ulic in cest s kiparskimi deli sodobnih sovjetskih umetnikov. Vsi ti kipi bodo imeli v prvi vrsti agitacijski značaj: ilustrirali bodo namreč komunistične ideje in razvoj komunistične izgradnje sovjetske države.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodevinski roman iz starih Benetk 223

»Vraga!« si je mislil Aretino. »Kakor da bi tudi v tej hiši prebivala smrt!«

Ko je tako premišljal, so se odprla vrata, in v sobo je stopil mož s sivečo brado in prerano belimi lasmi.

»Kaj!« je vzkliknil Aretino sam pri sebi. »To da bi bil veliki inkvizitor!«

»Gospod,« je izpregovoril Dandolo in mu pokazal stol z gesto visokomerne in hladne uljudnosti beneških patricijev, »želeli ste govoriti z velikim inkvizitorjem?«

In Dandolo je pomeril Aretina z ostrim pogledom.

Dandolo se je bil popolnoma umaknil iz zunanjega življenja. Toda vsiljiva vztrajnost prišleca, njegovo ime in nekakšna nejasna slutnja ga je navdajala z upanjem — in s strahom — da prihaja ta gost od Rolanda Kandiana.

Zato ga je opazoval s tesnobo v srcu. Aretino se je naklonil; njega, veseljaka, ki je bil tako živahne narave in tak sovražnik tesnobnih razpoloženj, je čudno prevzelo žalostno in skrivnostno ozračje, ki ga je čutil tu okrog sebe.

»Opozoriti vas moram,« je nadaljeval Dandolo, »da sem odložil svojo službo ... toda ...«

»Gospod,« je dejal Aretino, »zaradi Benetk mi je žal, da niste več veliki inkvizitor. Sicer pa sem hotel govoriti zasebno z gospodom Dandomom.«

»Ah!« je rekel Dandolo s šibkim glasom, »torej gre za kako zadevo, ki je zame ... osebnega značaja?«

»Vaša ekselencia bo sama presodila. Prosim pa že naprej prav lepo oproščenja, ako sem se zmotil. Napotilo me je k vam odkritosrčno prepričanje, da vam storim uslugo ...«

»Če je tako, govorite brez strahu.«

»Tako-le je: ne vem, ali se motim, ali ne, a zdi se mi, da ste vi — ali kak drugi član vaše rodbine — ohranili v živem spominu ime moža, ki mi je čast, biti njegov intimni prijatelj; Rolanda Kandiana.«

Jedva je Aretino izustil te besede z vso preprostostjo svoje nevednosti, že se jih je sam ustrašil.

»Bleknil sem velikansko neumnost,« je dejal sam pri sebi.

In res, Dandolo je planil pokoncu, blede kakor zid; roke so mu vidno trepetale. Skočil je k vratom, skozi katera je prišel Aretino, zapahnil jih in se vrnil k pesniku.

»Kdo vam dovoljuje misliti kaj takšnega?« je kriknil z zamolklim glasom. »Kaj mi prihajate povedat? ... Ali vas pošilja on sam? ... Tak govorite vendar!«

»Nikakor ne!« je vzkliknil Peter v svojem stra-

hu, »prišel sem iz lastnega nagiba ... toda, ker vas to ime tako vznemirja, vidim, da sem se zmotil. Saj pojdem, saj pojdem takoj ...«

»Ostanite, gospod!«

Dandolo je meril Aretina z žarečim pogledom. Kaplje znoja so mu stale na čelu. S silo se je naposled premagal in povzel z mirnejšim glasom:

»Sedite, gospod, in govorite brez ovinkov. Kaj mi imate povedati o ... Rolandu Kandianu?«

Z očitnim naporom je izrekel to ime.

»Gospod,« je dejal Aretino, »zdi se, da je bil Roland Kandiano svoje dni takorekoč član vaše rodbine?«

Dandolo se je zdrznil in Aretino se je v prvem hipu zbal, da je bleknil še gorostasnejšo neumnost, nego je bila prva. Toda Leonorin oče, v razburjenju svojih čustev, med katerimi je prevladovala groza, je hotel zdaj izvedeti vse. Zato se je premagal, obrisal znoj, ki mu je curljal po obrazu in vprašal s skoraj mirnim glasom:

»Kako veste to?«

»Eh, gospod,« je vzkliknil Aretino pomirjen, »saj kroži ta zgodba po vseh beneških ulicah. Ali veste, da imenujejo Leonoro Dandolo in Rolanda Kandiana v pristanišču še dandanašnji dan ljubimca beneška? ...«

»Ne, gospod,« je dejal Dandolo zamolklo, »ne vem tega in nočem vedeti ...«

»No, rekel sem kar tako, mimogrede, v pojasnilo svojemu koraku: ljudska govorica pač trdi, da ste ohranili Rolanda Kandiana gorak spomin in globoko naklonjenost ...«

»Ah!« je vzkliknil Dandolo trepetaje.

»In, da ga ljubite še vedno kakor sina, od katerega so vas ločile tragične okolnosti proti vaši volji ...«

»Tako pravijo?« je povzel Dandolo in prebledel še bolj.

»Da, tako, gospod. A nemara se motijo?«

In ker je Dandolo molčal, je pesnik dodal:

»Takšne so pač govorice, ki sem jih slišal in ki so mi vdahnile misel, storiti, kar sem storil. In najsi se zgodi tako ali tako, žal mi ne bo.«

»Kaj ste torej storili?« je vprašal Dandolo hripavo.

»Izprehajal sem se po palači Imperije,« je odgovoril Aretino in se nasmehnil.

Učinek tega imena, ki je padlo tako nenadoma v sredo razgovora, je bil morda še strašnejši, kakor učinek imena Kandianovega.

Dandolo je zadobil zdaj prepričanje, da ima pred seboj poslanca Rolanda Kandiana in da se ta človek igra s strašnimi spomini, hoteč mu omajati dušo s strahom in grozo.

Toda že je nadaljeval Aretino, ves zamaknjen v svojo misel:

»Posetil sem Imperijino palačo ravno v trenutku, ko se je vršila razprodaja njenega pohištva in njenih umetnin ... Med temi predmeti pa sem

videl enega, za katerega so se kupci strastno prepirali in ponujali visoke cene. Vreden je bil tega: saj je v resnici čudolep umotvor našega slavnega Tician. Ne morete se mi čuditi, da je pograbilo tudi mene in da se nisem obotavljal plačati ceno dvesto zlatih dublonov; takoj v tistem hipu pa mi je tudi prišlo na um, da prinesem sliko vam — stvar je namreč ta, da to čudovito delo ne predstavlja nikogar drugega kakor Rolanda Kandiana ... Portret je božanska reč, verjemite mi, gospod, je delo, v katero je Tician položil vso svojo velikolepo gracijo, vso mogočnost svojih barv in vso finočo svoje risbe ... Kakšna škoda, sem si dejal, da bi prišla taka slika v neznanne in brezbrizne roke! Ne, ne! Makar, če izgubim tistih dvesto zlatih dublonov, ki jih plačam zanj, sem dejal, a gledal bom, da spravim sliko v posest njegovih prijateljev ...«

Tako govoreč, je Aretino razvijal portret, ki ga je bil postavil na velik naslanjač. Ob zadnjih besedah je spustil platno, ki ga je pokrivalo, ter postavil sliko skrbno v ugodno luč. In naenkrat se je obrnil ter vzkliknil z resničnim navdušenjem:

»Poglejte, gospod!«

Dandolo, blede, drhteč, okamenel, je gledal tudi brez tega poziva; njegove preplašene oči se niso mogle odtrgati od platna. In pred njim že ni stal več portret! Roland sam je vstajal pred njim in se mu je prikazoval tak kakor nekdanj, tak, kakršnega je videl v bogati obleki poslanca, ki ga je poslala beneška republika v Rim na papeški dvor ... Nekakšno ječanje mu je prihrpelo iz grla; nenadoma si je zakril oči z obema rokama in se krčevito razjokal. Bilo mu je, kakor da kliče v njegovi duši oddaljeni glas Rolanda Kandiana:

»Kaj si napravil z mojo srečo? Kaj si napravil s srečo svoje hčere?«

Toda Aretino ni videl ničesar. S teatralnimi gestami in zvanečim glasom je vznešeno prepeval slavo slike, za katero je plačal dvesto zlatih dublonov ...

Naposled je kriknil Leonorin oče s hripavim, jeznim glasom:

»Zakrite to sliko, gospod zakrite jo! ...«

Aretino se je z nepotvorjeno osuplostjo obrnil proti Dandolo. Hotel je vzklikniti in pričeti svoj slavospev iznova ... Toda umolknil je in obstrmel; vrata v ozadju sobe so se bila odprla, in na pragu je stala ženska blesteče lepote, z nečim temnim, žalostnim v svojih potezah. In ta ženska je rekla z glasom, ki ni trepetal:

»Oče, jaz kupim to sliko ...«

Aretino se je priklonil do tal, v znak občudovanja, ki bi se bilo zdelo Leonori nesramno, ako bi ga bila sploh pogledala.

»Vsi hudiči pekla in vsi angeli neba so mi pričali,« je dejal mojster Peter sam pri sebi, »da svoje žive dni nisem videl popolnejše krasote.«

Leonora je jedva videla Aretina.

Pa tudi slike ni pogledala.

Mali oglasi, ki služijo povsem
izolativno in socialne namene
oblasti; vsaka beseda 30 p,
najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Ženitve, dopisovanje in ogla-
si trgovskega ali reklamnega
značaja: vsaka beseda 50 p,
najmanjši znesek Din 10.—

Pozor!

V soboto, dne 23. popoldne otvorim
novo moderno urejeno zimsko keglji-
šče. Obenem bo ta dan pojedina klo-
bas in godba na lok, kar v ljudno na-
znanjam slavnemu občinstvu, osobito
pa kegljaškimi klubom, katerim bo na
razpologo zbrati dneve in večere kegl-
janja. Točim vedno prvovrstna doma-
ča, kakor tudi dalmatinska vina, vedno
pivo v sodčkih. Gorka in mrzla jedila.
Priporoča se tudi stalnim abonentom
domača in obilna prvovrstna hrana;
obed in večerja Din 13—15. Za obilen
obisk se priporoča Ivan Kos, gostilni-
čar, Cvetlična ul. št. 11. 2989

Učenka

se sprejme, Foto Japelj. 3006

Kontoristinja,

popolnoma samostojna korespondenti-
nja, dobra računarica in knjigovodkinja
se sprejme pri železarni v Dravski do-
lini. — Ponudbe na ravnateljstvo Ma-
riborske tiskarne d. d., Maribor. 2959

Eksistenca.

Dobro idoča obrt se radi izselitve za
Din 60.000 proda. Avto ter stanovanje
zraven. Naslov pove upravi lista. 2932

Dijaka

sprejemem s 1. decembrom na stanova-
nje. Naslov v upravi lista. 2988

Dajte automobile,

motorje, in kolesa strokovnjaku v po-
pravilo. Vozili bode te potem sigurno in
brez defektov. Popravila se izvršujejo
točno in po brezkonkurenčnih cenah.
A. Komel, mehanična delavnica, Alek-
sandrova c. 169. III

Krasne pletene obleke

v veliki izbiri, po zelo nizki ceni pro-
daja: Pletarna M. Vezjak, Maribor,
Vetrinjska ulica 17. 2319

Fotografiram vse!

Portreti, brzoslike, industrija, sport.
Najnovejši aparati in svetlobne napra-
ve. Novo urejen fotoateljé. Fotomeyer,
Gospodka 39. 2286

Poredni Bobi

Kdo se ga ne spominja, ko je bril svo-
je hudomušnosti vsaki dan v »Jutru«.
Sedaj so izšle te prigode v lični knji-
žici, ki bo v veselje mladini, a tudi
odrasli jo bodo z veseljem vzeli v ro-
ke in se Bobi-ju od srca smejali.

Miklavž in Božiček

bosta mladino gotovo najbolj osrečila s knjižico s 108 slikami

Knjižico dobite v

UPRAVI »JUTRA« in »VEČERNIKA« Aleksandrova cesta 13.

Cena knjižici je Din 12.—. Po pošti
Din 14.—. Znesek je vpslati v naprej.

AMERICAN HEATING

je najpopolnejša in najbolj ekonomična trajna peč sedanjosti. Na 100 m³
porabi v času 24 ur samo 4 kg koksa, s katerim se kuri. Ze drugo leto
so stroški poplačani! Ne zamudite, se poprej pri »American Comer-
cial Agency«, Maribor-Krčevina, Praprotnikova ul. 200 prepričati!

TOVARNISKA ZALOGA PERILA
IN VOLNENIH PLETENIN

2665

ZATO, PRI NAJVEČJI IZBIRI, IZREDNO
NIZKE CENE.

JOS. KARNIČNIK
MARIBOR, GLAVNI TRG 11

SPECIJALNA ZALOGA
SAMOVEZNIC